

Onderzoek, Wetenschap & Techniek.

Waar kun je dat vinden?

Twee jaar geleden werd op Freinetschool Delft deze vraag geformuleerd: De Freinetschool Delft willen laten onderzoeken, of de wijze waarop ze met haar onderwijsconcept de nieuwsgierigheid bij kinderen aanwakkert leidt tot een beter onderwijsrendement bij het ontwikkelen van talenten op het gebied van ontdekkend en ontwerpend leren bij kinderen.

De vraag werd voorgelegd aan deskundigen van de Universiteit van Leiden. Het bleek al gauw dat het unieke karakter van de school het welhaast onmogelijk maakte om wetenschappelijk verantwoord hierover iets te zeggen. Het onderzoek werd daarom in de richting gebogen van het onderzoeken van het niveau van functioneren van leerlingen uit groep 7 t.o.v. landelijke normgegevens met betrekking tot de bouwstenen van bètaleren: executief functioneren, sociale cognitie en motivatie.

Tijdens onze bijeenkomst 5 februari op Nieuwe Regentesse in Utrecht kwam een groepje freinetwerkers bijeen om zich te buigen over de uitkomsten van dit onderzoek. En ook om samen van gedachten te wisselen over de betekenis daarvan voor ons werk met de kinderen. Het werd een geanimeerde bijeenkomst waarin niet alleen over het onderzoek in Delft werd gesproken, maar waar ook de praktijk van deze zogenaamde vindplaatsschool aan de orde kwam. In Delft hebben ze een breed scala van werkwijzen en verschijningsvormen om techniek en wetenschap centraal te positioneren in de klassen. Ard Zwinkels is de techniekcoördinator en vertelde hoe ze te werk gaan. Jimke Nicolai trad op als 'kritische vriend' en presenteerde een paar lessen uit het boek "Leren Onderzoeken Binnen Wetenschap en Techniek op de basisschool". Het vraagstuk is: hoe zorgen we er voor dat we het 'proefjes doen' ontstijgen en kinderen echt verder kunnen helpen bij het stellen van hypothesen, het uitvoeren van eerlijk onderzoek, het trekken van conclusies. In het boek, dat ieder die aanwezig was gratis mee kon nemen, staat uitvoerig beschreven hoe je dit in de

praktijk kunt doen. (Het boek is te bestellen via www.levendleren.nl)

Inmiddels is de 'omgebouwde' vraag van Delft over het niveau van functioneren van leerlingen met betrekking tot de bouwstenen van bètaleren: executief functioneren, sociale cognitie en motivatie wel van antwoorden voorzien. Ard vertelde ons dat hun leerlingen uit groep 7 gemiddeld tot bovengrens gemiddeld scoren in vergelijking met de normgegevens op alle bouwstenen. Dat roept vanzelfsprekend weer vragen op. En die hebben we op die uiterst gezellige en leerzame middag in Utrecht gesteld en voor zover mogelijk van antwoorden voorzien. Ook belangstelling voor dit onderwerp? Neem dan contact op met Ard Zwinkels van Freinetschool Delft of mail naar info@freinet.nl

Techniek is overal, ook in de freinetschool!

H U L P G E V R A A G D !

Beste Freinetwerkers

2014. Dus honderd jaar geleden dat de Eerste Wereldoorlog begon. Nu dat in de media veel aan de orde komt, lijkt het ons goed om ook de publicaties van Freinet en de Eerste Wereldoorlog opnieuw over het voetlicht te brengen. We vragen daarbij jullie hulp. Hieronder een kort bericht dat we ook op de website www.freinet.nl hebben geplaatst. Het zou prachtig zijn dat jullie ouders en studenten, en waarom ook de leerlingen uit de hogere groepen niet, wijzen op deze publicaties. Maar we vragen meer.

Mocht iemand van jullie contacten hebben met de pers: we hebben een veel uitgebreider artikel beschikbaar over Freinet en de Eerste Wereldoorlog. Dat mag zo geplaatst worden. Ook als je dat in je schoolkrant op zou willen nemen: meld je en we sturen het toe. info@freinet.nl

Vanzelfsprekend mag het artikel ook op jullie website worden opgenomen.

Freinet & de eerste wereldoorlog

Dit jaar wordt het begin van de Eerste Wereldoorlog herdacht. Met plechtigheden, televisiedocumentaires, nieuwe boeken en kranten-bijlagen, waarin de verschrikkingen van deze mensenslaching zonder weerga en vermoedelijk ook weer nieuwe feiten onder uw aandacht gebracht zullen worden. Zal het daarbij ook over opvoeding en onderwijs gaan? Ligt misschien niet direct voor de hand. Toch zijn er argumenten om dat wel te doen. Om te beginnen de oprichting van de New Education Fellowship (NEF, 1921) een internationale organisatie van onderwijsver-nieuwers die een bijdrage wilde leveren aan de bevordering van de wereldvrede via het stichten van nieuwe scholen waar kinderen werden opgevoed tot vrije en verantwoordelijke burgers.

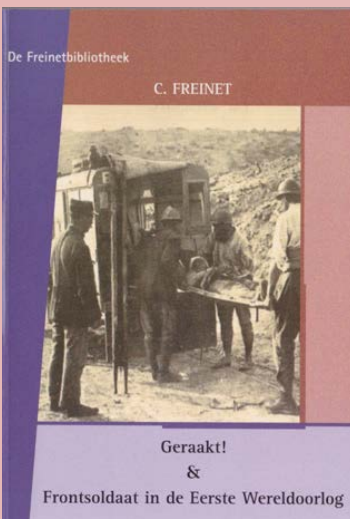
Een van die onderwijsvernieuwers was Célestin Freinet (1896-1966) die geen Nieuwe School wilde, maar een Moderne School: hij was uit op modernisering van de bestaande scholen als een van de middelen middel om de samenleving als geheel te vernieuwen. Er moet een nieuwe geest vaardig worden over de mensen. Om te beginnen thuis en op school. Maar om zelfbewust, volwaardig en respectvol burger te zijn heb je ook moderne werktuigen en sociale vaardigheden nodig. Die worden aangereikt en geoefend op de Moderne School.

De dwingende noodzaak van sociale en dus pedagogische vernieuwing ondervond Freinet aan den lijve tijdens de loopgravenoorlog in Noord-Frankrijk. Hij raakte zelf ernstig gewond en een revalidatieperiode van enkele jaren bracht hem tot nieuwe inzichten over politiek bestuur, mens en samenleving, opvoeding en onderwijs.

Freinet publiceerde in 1920 de autobiografische novelle *Geraakt!*. De titel vat het boekje in één woord samen. De laatste zinnen luiden:

Zij zal niet terugkeren, mijn verloren jeugd. De bladeren zijn te vroeg uitgekomen, dit jaar

In 1958, dus ruim na de Tweede Wereldoorlog maar midden in de Koude Oorlog beschreef Freinet in een fototekstboekje voor kinderen zijn ervaringen als *Frontsoldaat in de Eerste Wereldoorlog*. Hij besluit met de woorden: **NOOIT MEER OORLOG**

In de zomer van 2009 ging Rouke Broersma op zoek naar de plek waar Freinet in 1917 door een granaat werd geraakt, door het noodlot getroffen. Daar, midden in dat nu vredige landschap, vlak bij die bosjes, daar moet het gebeurd zijn. In een grot vond hij houwelen, granaat- en helmresten en hij tekent aan: *Hier komt het verleden heel dichtbij, wordt het letterlijk tastbaar.*

Deze zoektocht was voor hem de directe aanleiding om *Geraakt! & Frontsoldaat in de Eerste Wereldoorlog* te publiceren.

Het leven in de loopgraven

In de loopgraven van de voorste linie houden de wachtposten, loerend door de schietopeningen, het prikkeldraad in de gaten. Sergeanten en adjudanten doen de ronde om te controleren of iedereen wel op zijn post is en niet slaapt.

Onderwijl rusten de soldaten die geen wacht hebben, in schuilhutten, zo'n 3 à 4 meter diep onder de grond, waar je via een wankele ladder kunt komen om te rusten, te eten en te slapen.

Elke twee uur is er aflossing.

In de schuilhutten zit je bij het licht van armzalige kaarsen wat te praten of te kaarten, je drinkt een borrel¹¹ en je wacht af.

Twee keer per dag wordt er voedsel gehaald uit de achterhoede. Maar soms gebeurt het dat een onverwachte granaat de soep omkiepert en de drager ervan doodt.

In de loopgraven (Militaire Filmdienst)

¹¹ Jenever die soms een flinke dosis ether bevatte.

Luizen doden (Oorlogsmuseum)

Luizen

Je kunt je niet wassen omdat er alleen maar modder is.

De baard komt erdoor, zwart en vuil. We zijn nu echte soldaten¹².

's Morgens, als de zon eventjes doorbreekt, verlaten de manschappen en de officieren de schuilplaatsen, leggen zakken op de grond, gaan zitten en doen hun hemd uit om luizen¹³ te doden.

Wat een krengen! Die luizen verstoppem zich in je kleren en je moet wel heel handig zijn om ze te ontdekken en dood te maken. En als je denkt dat ze allemaal dood zijn, komen de neten al weer uit, in even grote aantallen.

Dus je blijft krabben en maar wachten op de aflossing om achter de linie je hemden en je onderbroeken te laten koken.

¹² In het Frans staat poilus. Letterlijk harigen, baarddragers. Dit scheldwoord werd een ereaam, een ander woord voor soldaten (noot van de vertaler).

¹³ Het gaat hier om lijfluizen waartegen we geen enkel insecticide hadden. (Raadpleeg over dit onderwerp BT 371: Parasieten van de mens.)

C. Freinet, *Geraakt! & Frontsoldaat in de Eerste Wereldoorlog* is een uitgave van De Freinetwinkel, 100 pagina's, geïllustreerd met de originele zwart-witfoto's is te koop via www.freinet.nl en www.levendleren.nl en kost € 12,50

A	G	E	N	D	A
dag	datum	activiteit		plaats	aanvang
di	25-03-14	Visie versus praktijk		Trefpunt Gent	20.00
wo	12-03-14	Techniek		Sassenpoort Gent	14.00
wo	25-04-14	Gespreksavond Brantli		Triangel Boischot	20.00
vrij	16-5- 2014	Freinetdirecteurenoverleg		Blokzijl	10.00
za	10-05-14	Freinetbewegingsdag		Den Bosch	10.30
di of wo	3 of 4-6-2014	Freinetbestuur		Den Bosch	14.30
?	..-6-2014	Freinet Noord		Nij Beets	17.00
do vr	21/22-8-2014	Freinet tweedaagse		Gent	

Zie voor de planning op de langere termijn ook de jaarplanning Vlaanderen op www.freinet.nl

Meer info over Vlaamse activiteiten bij: vincent.vandevyvere@gmail.com

Meer info over bijeenkomsten in Nederland bij: jimke@freinet.nl

NACHT

Ik kan niet slapen

Ik werd wakker, hoorde getik en deed mijn bedlichtje aan. Ik zag een muis die aan Anne's slof zat te knagen. Het was de koalaslaf met hele grote ogen. Die ogen tikten op de grond. Ik deed het lampje uit en gaf een klap tegen mijn bed aan. Het werd stil. Toen hoorde ik dat de muis wegging langs de verwarmingsbuis.

Janet van der Wijk